



Verslag van de Controleraad t.b.v. de Algemene Vergadering op 1 juli 2020 - 27^e Verslag.

Dames en Heren,

In de Algemene Vergadering van 14 december 2019 hebben de leden van de CR aangegeven na afloop van die vergadering te zullen aftreden. Reden hiervoor was dat de CR zich voor een werksituatie gesteld zag die hij niet langer kon en wilde accepteren.

Op uw verzoek hebben de leden van de CR het besluit om af te treden heroverwogen. Met handhaving van het besluit om af te treden werd besloten om het moment van aftreden op te schorten tot na de voorjaarsvergadering van mei 2020. Met de vaststelling van de jaarrekening en het –verslag 2019 zouden de zittende leden hun werkzaamheden dan afsluiten. Het liep allemaal anders. Als gevolg van de coronacrisis konden de jaarrekening en het –verslag niet tijdig worden opgemaakt en gecontroleerd en werd voor de vaststelling van deze stukken een nieuwe Algemene Vergadering bijeengeroepen. De leden van de CR hebben daarop besloten het aftreden nog één keer op te schorten tot het moment waarop de jaarrekening en het –verslag 2019 gereed zouden zijn.

Vandaag is dat zover. Ongeacht de besluiten die in deze Algemene Vergadering genomen worden zullen de leden van de CR na afloop ervan niet langer lid zijn van uw toezichthouder. Voordat het zover is zullen wij u nog verslag doen van onze activiteiten in de afgelopen periode en wij zullen ons verslag eindigen met een korte terugblik en enkele van onze ervaringen met u delen.

Vragen aan de Controleraad

Tijdens de (digitale) Algemene Vergadering van 18 mei jl. werden er via de chats verschillende vragen en reacties aan en over de Controleraad ingediend. Het bestuur heeft deze vragen aan de CR voor beantwoording doorgestuurd. De CR heeft inmiddels alle vragen beantwoord en bij de notulen van de vergadering van 18 mei jl. zijn de vragen en antwoorden als bijlagen toegevoegd. De CR verwijst in dit verslag daarom korthedshalve naar de antwoorden op uw vragen die ons via het bestuur bereikten.

Nu de Algemene vergadering van 1 juli opnieuw in digitale vorm zal plaats vinden en directe beantwoording van chatvragen wederom aan beperkingen onderhevig kan zijn, stellen wij u voor om indien nodig wederom voor schriftelijke beantwoording van uw vragen te zorgen en dezelfde weg te bewandelen bij de toezending daarvan.

Jaarverslag en Jaarrekening 2019

De CR heeft vastgesteld dat de positieve lijn in de ontwikkeling van het jaarverslag is doorgezet. Het verslag is nog steeds kort en bondig en bevat veel nuttige informatie. De inzichtelijkheid van de prestaties die het Verbond in de verslagperiode heeft geleverd is verder verbeterd. De kwantificeringen vormen daarvan een belangrijk onderdeel. Dat niet alle prestaties de gewenste uitkomst hebben laat de waarde daarvan onverlet. De uit het verslag verkregen informatie en inzichten bieden goede handvatten om doelen en intensiveringen verder aan te scherpen en eventuele keuzes voor vermindering van inzet beter te onderbouwen. Meten is nog altijd weten. Wat de CR betreft ontwikkelt het jaarverslag zich op deze manier tot een zeer waardevol en nuttig document

Jaarrekening 2019 en verslag accountant

De CR heeft kennis genomen van de jaarrekening 2019 en de toelichting daarop in het jaarverslag alsmede van het verslag van BDO accountants. Op 18 juni 2020 hebben de financiële specialisten van de CR over de jaarrekening en het verslag langs digitale weg een bespreking gehad, met BDO als accountant, samen met de (kandidaat)Penningmeester, de Directeur en het hoofd Financiën van het Verbond.

Bevindingen n.a.v. de bespreking

Wat de financiële resultaten betreft springt als eerste in het oog dat het jaar 2019 met een verlies van € 57.000,- wordt afgesloten. In de begroting was uitgegaan van een positief resultaat van € 33.000,- Een belangrijke verklaring voor dit verlies is de voorgenomen activering van softwarekosten ad. € 84.000,- In december plaatste de CR reeds vraagtekens bij het voornemen en ook de accountant honoreerde de activering van deze, in 2019 niet begrote, uitgaaf niet. Als gevolg hiervan komt dit bedrag nu volledig ten laste van het resultaat van 2019. Een bijkomend voordeel is wel dat deze uitgaaf nu niet langer in de vorm van afschrijvingen op de exploitatie van komende jaren drukt. Voor de verklaring van overige plussen en minnen t.o.v. de begroting verwijzen we kortheidshalve naar de toelichting op de jaarrekening die aan het eind van het jaarverslag is opgenomen.

Een andere door de accountant niet gehonoreerde post betreft de voorziening die het bestuur had genomen voor het bedrag van € 150.000,- dat in 2022 benodigd is voor het WK zeilen. Het voornemen was om dit bedrag in drie aan het WK voorafgaande jaren uit de exploitatie vrij te maken. Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving blijkt het evenwel niet toegestaan om een voorziening te vormen voor een eenmalige activiteit die plaats vindt in de toekomst. Het vormen van een bestemmingsreserve zou wat de Richtlijnen betreft wel mogelijk zijn, echter uit een negatief resultaat valt niets te reserveren. Het negatieve resultaat wordt onttrokken aan de reserves.

Voor het in 2022 benodigde bedrag van € 150.000,- betekent dit dat de teller op dit moment op 0 staat en bij de uitkomst van een voor 0 resultaat zoals voorzien in de begroting van het lopende jaar, zal er ook dit jaar niets te reserveren zijn. Het bedrag zal dan vrijgemaakt moeten worden in 2021/2022. In de meerjaren scenario's wordt daar overigens ook mee rekening gehouden.

Wat het WK verder betreft adviseert de accountant om een risicoplan op te stellen. Eerder bij het sluiten van de overeenkomsten rond het WK adviseerde de CR dit ook reeds aan het bestuur. Het bestuur heeft het advies overgenomen.

Een ander aandachtspunt, waarbij de CR reeds eerder zorgen had geuit, betreft de hoge debiteurenstand. Hoewel de inning van een aanzienlijk aantal oude rekeningen ten koste van veel inspanning nog doorloopt moet ermee rekening worden gehouden dat een deel daarvan niet zal kunnen worden geïnd. De hiervoor eerder gevormde voorziening van € 55.000,- is met het oog daarop verhoogd naar € 83.000,-. De hoogte van deze voorziening wordt door de accountant als voldoende beschouwd.

Hoewel met de vorming en verhoging van de voorziening vanuit het gezichtspunt van risicobeheersing dit onderwerp wellicht afdoende is veilig gesteld, willen we als CR niet nalaten aandacht te vragen voor het achterliggende feit dat kennelijk een aanmerkelijk deel van de watersporters – leden van leden – nalatig blijft om de rekening van aan hen verleende diensten te betalen. Voor de verhoudingen binnen het Verbond is het uitermate schadelijk dat er aanzienlijke aantallen leden zijn die door hun gedrag de op hen rustende verplichtingen op andere leden afwentelen. De CR heeft daarom het bestuur in overweging gegeven om behalve de gebruikelijke inspanningen tot inning, U als leden erbij te betrekken om de betreffende leden op te roepen om hun openstaande rekeningen te voldoen.

Terug naar de jaarrekening:

Nieuw in de Jaarrekening is de opname van een z.g. Coronaparagraaf. Onder het kopje **Continuïteit** worden de effecten en onzekerheden van de coronacrisis gerelateerd aan de situatie van het Watersportverbond. Het verplaatsen van de Olympische Spelen van 2020 naar 2021 heeft een grote invloed op de bedrijfsvoering van het Verbond die sterk georiënteerd is op de vierjaarlijkse cyclus van dit evenement. Subsidies en sponsoring zijn daarop steeds afgesteld. De meerjaren scenario's zijn een belangrijk hulpmiddel om de verschillende effecten van de crisis op te kunnen vangen en de continuïteit te kunnen waarborgen. De accountant onderschrijft dat het bestuur op dit moment voldoende inzichten en mogelijkheden heeft om op de onzekerheden in te spelen en tijdig te kunnen bijsturen. Van belang hierbij is wel om op te merken dat de accountant in het kader van de controle van de jaarrekening maar één jaar vooruit kijkt. Het is daarom van groot belang om de ontwikkelingen nauwlettend te blijven volgen en de vinger aan de pols te houden.

Aanbeveling aan de Algemene Vergadering

Op basis van de verkregen stukken, de ontvangen toelichtingen en de inhoud van het jaarverslag, adviseert de CR de Algemene Vergadering om de jaarrekening over 2019 goed te keuren en het Bestuur décharge te verlenen voor het in 2019 gevoerde bestuur, voor zover dit uit de jaarrekening en het jaarverslag blijkt.

Vorstel wijziging functieomschrijving Controleraad

In de aanloop naar deze Algemene Vergadering bereikte ons van het bestuur een voorstel tot wijziging van de functie, taken en bevoegdheden van de Controleraad, met daarbij het verzoek om over de inhoud daarvan overleg te voeren.

In reactie hierop heeft de CR aan het Bestuur kenbaar gemaakt geen deel te willen hebben in de totstandkoming van een bestuursvoorstel aan de Algemene Vergadering over de omvorming van de Controleraad tot een Financiële- of een door sommigen zo genoemde Kascommissie. We hebben daarvoor drie redenen:

- De CR is van oordeel dat de inrichting van het toezicht uitsluitend is voorbehouden aan de Algemene Vergadering;
- De CR is van oordeel dat het bestuur bij de inrichting van het toezicht geen taak heeft, ook niet wanneer een niet nader duidbare groep van leden daarom vraagt.

- De CR is verder van oordeel dat ook de CR geen “ partij” behoort te zijn bij het maken van keuzes over de inrichting van het toezicht. Met steun voor of tegenspraak tegen het wijzigen van de opdracht aan de Controleraad zou de CR ongewild in de positie van belanghebbende geraten en dat zou onjuist zijn.

De CR onthoudt zich om genoemde redenen van een oordeel over de inhoud van het voorstel van het bestuur en brengt hier dan ook geen advies over aan u uit.

Ook het bestuur is zich ervan bewust dat het ten principale geen zaak van het bestuur is om haar eigen toezicht te organiseren. Om die reden heeft het bestuur een klankbordgroep geïnitieerd om over de hervorming van de controleraad mee te denken. Hoewel met het instellen van de klankbordgroep de inbreng vanuit de Algemene Vergadering is vergroot blijft de sturende rol van het bestuur vanuit governance oogpunt bezien problematisch. Zo blijft o.m. de rol en verantwoordelijkheid die het bestuur ten opzichte van de toezichthouder in acht dient te nemen volledig onbelicht. De gebreken in de werkrelatie – reden voor huidige leden van de CR om af te treden – worden niet besproken en blijven onopgelost.

De inschakeling van een klankbordgroep is voor de CR geen aanleiding geweest om zijn zienswijze met betrekking tot het voorstel van het bestuur te wijzigen.

Los hiervan staat de CR er overigens voor open om kennis te nemen van eventuele kritiek op zijn functioneren binnen de opdracht die daarvoor thans geldt. Over de werkwijze van de CR is met het Bestuur regelmatig overleg gevoerd en zijn daarbij ook werkafspraken gemaakt. Met de Algemene Vergadering heeft over het functioneren van de CR als zodanig nooit interactie plaats gevonden, terwijl het juist aan uw Vergadering is om een oordeel te geven over het functioneren van de Raad. De chatvragen die wij naar aanleiding van de digitale ALV van 18 mei ontvingen waren in dat opzicht bepaald een novum.

Als vertrekkende leden van de CR hebben wij nog wel gemeend er goed aan te doen om bij gelegenheid van ons afscheid in een korte terugblik onze eigen bevindingen, zoals wij als leden van de CR dat hebben ervaren, met u te delen. Voor de rest is het, wat de inrichting van het toezicht betreft, geheel aan U.

Een korte terugblik

Het is inmiddels twaalf jaar geleden dat de Algemene Vergadering de Controleraad instelde en belastte met het interne toezicht binnen het Verbond. Onafhankelijk van het Bestuur omdat de leden van de CR worden benoemd door de ALV, aan wie ook wordt gerapporteerd en verantwoording wordt afgelegd.

De directe aanleiding voor de inrichting van het interne toezicht op deze wijze zullen enkelen van u nog helder voor de geest staan. Anderen zullen de gebeurtenissen niet zelf hebben meegemaakt en daarvan mogelijk alleen uit overleveringen kennis hebben genomen. Aanleiding was dat het toenmalige bestuur handelingen verrichtte, waartoe zij meende bevoegd te zijn, terwijl de gevolgen daarvan het Verbond aan de rand van een faillissement brachten. De handelingen bleven voor de Algemene Vergadering en de toenmalige Financiële Raad lang (te lang) onopgemerkt. Diepgaander inzicht in de gang van zaken binnen het Verbond en toezicht op het bestuurlijk handelen werden zodoende belangrijke uitgangspunten voor de opdracht van de Controleraad.

Behalve deze directe aanleiding vonden en vinden er in het maatschappelijke domein belangrijke ontwikkelingen o.h.g. van het toezicht plaats. De incidenten bij woningcorporaties, zorginstellingen, de financiële sector tot en met de accountancy zijn u genoegzaam bekend. De roep om beter

toezicht werd ook door de wetgever opgepakt. Op basis van een rapport van de daartoe ingestelde “Commissie Halsema” werd een wetgevingstraject gestart onder de titel *Wet bestuur en toezicht rechtspersonen*. Na jaren van overleg is in januari van dit jaar de Wet aangenomen door de eerste Kamer. De wet richt zich op de verbetering van het bestuur en toezicht bij o.m. verenigingen, stichtingen en coöperaties.

Mede op basis van deze ontwikkelingen kreeg de Controleraad reeds in 2008 in belangrijke mate de signatuur van een raad van commissarissen. In de nieuwe wet, die overigens uitsluitend spreekt van “toezichthoudend orgaan”, worden de eerder gekozen parallellen met het toezicht bij de NV en de BV doorgetrokken.

Sinds de instelling van de Controleraad hebben gebeurtenissen als die welke aanleiding waren tot zijn instelling zich gelukkig niet meer voorgedaan. Hoewel de informatievoorziening door het bestuur ook nadien nog menigmaal onderwerp van stevige discussies is geweest en nu zelfs reden voor ons aftreden is, heeft het optreden van de CR er toe bijgedragen dat belangwekkende zaken niet onopgemerkt bleven.

Dat laatste wil overigens niet zeggen dat de achterliggende jaren rustig zijn verlopen. Het spanningsveld in de werkrelatie tussen het bestuur en de Controleraad heeft al met al een zware wissel getrokken. Het aftreden van de leden van de CR en hetgeen daarop vervolgens heeft plaats gehad zijn niet bepaald bevorderlijk voor een stabiele bestuurlijke situatie.

Hoewel een zekere mate van spanning tussen degene die toezicht houdt en degene op wie het toezicht is gericht als *part of the game* moet worden beschouwd, valt en staat het functioneren bij professionaliteit, wederzijds respect, vertrouwen en nakoming van afspraken.

Als CR leden hebben wij getracht ons werk op een professionele manier te verrichten in een organisatie waarin het woord Verbond weliswaar gehuldigd wordt maar grote verschillen in belangen tussen groepen van leden in de weg staan aan het volgen van een eendrachtige en consistente koers. Voor ons als CR was het bepaald niet gemakkelijk om met behoud van objectiviteit de balans tussen de verschillende belangen te bewaren. Buiten de AV om was het te merken als ons advies bij een bepaalde groep niet in goede aarde viel. Beter dan de boodschapper hierop aan te spreken zou zijn dat de verschillende belangen met meer openheid door de verschillende groepen in de Algemene Vergadering zouden worden besproken.

Over de werkrelatie met het bestuur is al veel gezegd en hoewel dit uiteindelijk de reden voor ons aftreden is geworden past hier toch ook een woord van nuancering. Het zou de werkelijkheid namelijk te zeer vertekenen wanneer het beeld zou ontstaan dat het in de uitwisseling van informatie tussen Controleraad en Bestuur vooral kommer en kwel zijn geweest. Dat is beslist niet zo. Op veel momenten is sprake geweest van een zeer open vruchtbare dialoog tussen CR en Bestuur en heeft het Bestuur ook in verschillende situaties de adviezen van de Controleraad overgenomen. De recente ontwikkeling van de scenario's is daarvan een aansprekend voorbeeld.

Wat de werkrelatie betreft verdient het wat de CR betreft nochtans aanbeveling om de relatie tussen Bestuur en Controleraad in meer bindende afspraken (een protocol) vast te leggen. Voor het Bestuur moeten deze voldoende ruimte laten om ideeën en plannen in de kraamkamer tot ontwikkeling te laten komen en voor de Controleraad moet de tijdige beschikbaarstelling van stukken en ruimte voor onderzoek geborgd zijn om daarover advies te kunnen uitbrengen.

Zoals veel organen binnen het verbond bestaat ook de CR uit vrijwilligers. Ofschoon van de waardering voor de functie van toezichthouder niet bepaald een sterke opwekkende kracht uitgaat

hebben de leden die sinds de instelling daarvan deel hebben uitgemaakt zich met veel energie ingezet. Wij hebben het als een groot goed ervaren dat de CR niet gelimiteerd was door grenzen aan de reikwijdte van te onderzoeken onderwerpen en indien nodig de diepte konden ingaan om de details uit te zoeken en daarvan verslag te doen. Dat de bestuurlijke praktijk soms weerbarstig is en flexibiliteit in het overleg vergt is als zodanig nooit een issue geweest. Aan rek en flexibiliteit zit echter ook een grens. Voor de huidige leden van de CR werd die grens net iets te vaak en te ver overschreden. Het maken van goede afspraken en vooral het naleven was daar één van. We geven deze ervaringen graag aan u mee bij het zoeken van kandidaten om het stokje van ons over te nemen.

Rest ons het Bestuur, de medewerkers en u te bedanken voor het betoonde begrip en respect voor ons besluit en u allen succes en behouden vaart te wensen in de roerige tijden die voor ons staan.

Update reorganisatie en koers

De CR heeft op 25 juni jl. kennis genomen van de laatste stand van zaken met betrekking tot de voorgenomen reorganisatie. Om redenen van zorgvuldigheid jegens de medewerkers van het bureau – vooral waar het betreft de volgorde van de afhandeling - wie, waarover en wanneer geïnformeerd wordt - betracht de CR terughoudendheid in de verslaglegging over dit onderwerp. Aan de hand van de verkregen informatie heeft de CR de overtuiging gekregen dat directie en bestuur een zorgvuldig proces volgen waarbij het accent op dit moment duidelijk ligt op de gevolgen voor de medewerkers. Behalve informatie aan vakbonden overlegt de directie met een vertegenwoordiging van het personeel. Aan de personeelsvertegenwoordiging worden ook faciliteiten en ondersteuning verleend om zich door externe deskundigheid te laten bijstaan. De CR steunt de door directie en bestuur gekozen aanpak. Als gevolg van de primaire zorg en aandacht richting de medewerkers heeft de vertaling/uitwerking van de reorganisatie in de richting van de dienstverlening voor de leden nog niet volledig kunnen plaats vinden. De CR heeft zich daaromtrent derhalve nog geen afgewogen oordeel kunnen vormen. Op een later moment in het reorganisatieproces, mogelijk bij de najaarsvergadering, zal dit punt meer gedetailleerd nog aan de orde moeten komen.

Als Controleraad wensen we alle medewerkers heel veel sterkte bij de ingrijpende veranderingen die deze reorganisatie onvermijdelijk met zich brengt.